

OU L'AYLA PRE-PURIM SHIUR

Esther: Message in Disguise

(1) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ז עמוד א

אמר רב שמואל בר יהודה: שלחה להם אסתר לחכמים: קבעוני לדורות! שלחו לה: קנאה את מעוררת עלינו לבין האומות. שלחה להם: כבר כתובה אני על דברי הימים למלכי מדי ופרס. רב ורב חנינא ורבי יוחנן ורב חביבא מתנו. בכוליה סדר מועד כל כי האי זוגא חלופי רבי יוחנן ומעייל רבי יונתן: **שלחה להם אסתר לחכמים: כתבוני לדורות.** שלחו לה: הלא כתבתי לך שלישים, שלישים ולא רבעים. עד שמצאו לו מקרא כתוב בתורה כתב זאת זכרון בספר, כתב זאת - מה שכתוב כאן ובמשנה תורה, זכרון - מה שכתוב בנביאים, בספר - מה שכתוב במגילה. כתנאי: כתב זאת - מה שכתוב כאן, זכרון - מה שכתוב במשנה תורה, בספר - מה שכתוב בנביאים, דברי רבי יהושע. רבי אלעזר המודעי אומר: כתב זאת - מה שכתוב כאן ובמשנה תורה, זכרון - מה שכתוב בנביאים, בספר - מה שכתוב במגילה.

(1) רקע היסטורי - Historical Context

605 BCE – 4th yr. Yehoyakim – Nebuchadnezzar conquers Jerusalem
 597 BCE – Exile of Jehoiachin
 586 BCE – Destruction of Jerusalem and the temple; mass deportation of Judeans to Babylon
 585 BCE – Assassination of Gedaliah
 561-60 BCE – Release of exiled king Jehoiachin (first edition of Primary History)
 559 BCE – Cyrus the Great (559-30) comes to Persian throne
 539 BCE – Cyrus Conquers Babylon – ACHAEMENID Empire
 538 BCE – Edict of Cyrus ; First Return under Sheshbazzar
 530 BCE – Cambyses (530-522) – succeeds Cyrus, unexpectedly dies ca. July 522
 522 BCE – Revolt of Gaumata (Bardiya or Smerdis) and problems of accession; Darius I (the Great) takes office (522-486), organizes satrapies
 522 -21 BCE Darius consolidates his empire; Zerubbel appointed governor in Yehud
 520 BCE – Work begins (again) on the rebuilding of the Jerusalem temple; Temple refoundation ceremony (24 Kislev)
 518 BCE – Darius decrees codification and authority of Egyptian laws (autonomy?)
 516 – Temple rededication
486-465 Xerxes I (Achashveirosh)?

1. *The king's Persian name – חשיארש – is very similar to the name in Hebrew אחשוורוש, especially when attention is paid to the way in which the name is written in 10:1, without the vav*
2. *The Greek historian Herodotus, who describes the Achaemenid Persian dynasty in vivid colors, speaks of Xerxes as a king overcome with lust for women and wine (echoing the description of Achashverosh in Esther), and also as having a magnificent palace in Shushan, and reigning from India to Ethiopia.*

3. *In the Babylonian city of Sifar, an administrative record was discovered noting that during the period of this king there was a senior official from the city of Shushan who served as the royal treasurer by the name of Mardukâ. This name is highly reminiscent of Mordekhai the Jew.*
4. *Finally, the only other biblical reference (outside of Esther) to Haman's decree, in Ezra, would seem to identify Achashverosh as Xerxes: "The people of the land would weaken the hands of the people of Judea, and frightened them off from building. They hired advisors against them, to frustrate their planning, throughout the time of Cyrus, King of Persia, and until the reign of Darius, King of Persia. And during the reign of Achashverosh, at the beginning of his reign, they wrote accusations against the inhabitants of Judea and Jerusalem. And during the days of Artaxerxes they wrote..." (Ezra 4:4-7). If, indeed, Achashverosh was Xerxes, then we have an orderly account of the beginning of the dynasty: Cyrus – Darius – Xerxes (Achashverosh) – Artaxerxes.]*

483 - Xerxes I of Persia is encouraged by his cousin and brother-in-law, Mardonius, supported by a strong party of exiled Greeks, to take revenge for the defeat that Darius I suffered at the hands of the Greeks at Marathon in 490 BC. In response, Xerxes prepares for a major expedition to crush the Greeks. To avoid a repeat of the significant losses to the Persian fleet that occurred in 492 BC, Xerxes has a canal cut through the promontory of Mount Athos.

464-424 Artaxerxes I (Artachshasta?) Return of Ezra (7), Return of Nechemia (20-34)
 [This view is supported by the Septuagint (where the king's name appears as "Artaxerxes") and by Josephus Flavius]
 424-423 Xerxes II
 423-404 – Darius II
 404-358-Artaxerxes II
 358-338 Artaxerxes III
 338-336 – Artaxerxes IV
 336-330 Darius III
 332-320 Alexander the Great
 312 - Battle of Gaza, תחילת מנין שטרות

הצהרת כורש: CYRUS PROCLAMATION

עזרא פרק א

א וּבְשָׁנָה אַחַת, לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס, לְכָלוֹת דְּבַר-יְהוָה, מִפִּי יְרֵמְיָהּ: הֵעִיר יְהוָה, אֶת-רוּחַ כְּרֶשׁ מֶלֶךְ-פָּרַס, וַיַּעֲבֹר-קוֹל בְּכָל-מַלְכוּתוֹ, וְגַם-בְּמִכְתָּב לְאֹמֶר. בַּזֶּה אָמַר, כְּרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס--כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ, נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם; וְהוּא-פָקֵד עָלַי לְבָנוֹת-לוֹ בַּיָּת, בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה. ג מִי-בָכֶם מִכָּל-עַמּוֹ, יְהִי אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ, וַיַּעַל, לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה; וַיָּבֹן, אֶת-בַּיִת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל--הוּא הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם

(3) דברי הימים ב פרק לו

יז ויעל עליהם את-מִלְאָךְ כשדיים (פְּשָׁדִים), וַיַּהַרְגוּ בַחֲוָרֵיהֶם בַּחֶרֶב בְּבֵית מִקְדָּשָׁם, וְלֹא חָמַל עַל-בָּחוּר וּבְתוּלָה, זָקֵן וַיִּשֶׁשׁ: הַכֹּל, נָתַן בְּיָדוֹ. יח וְכֹל כְּלֵי בֵּית הָאֱלֹהִים, הַגְּדֹלִים וְהַקְּטָנִים, וְאַצְרוֹת בֵּית יְהוָה, וְאַצְרוֹת הַמִּלְאָךְ וְשָׂרָיו--הַכֹּל, הֵבִיא בָבֶל. יט וַיִּשְׂרְפוּ, אֶת-בֵּית הָאֱלֹהִים, וַיִּנְתְּצוּ, אֶת חוֹמֹת יְרוּשָׁלַם; וְכָל-אַרְמֹנוֹתֶיהָ שָׂרְפוּ בְּאֵשׁ, וְכָל-כְּלֵי מַחְמָדֶיהָ לְהַשְׁחִית. כ וַיִּגְלֵל הַשְּׂאֲרִית מִן-הַחֶרֶב, אֶל-בָּבֶל; וַיְהִי-לוֹ וּלְבָנָיו לְעַבְדִים, עַד-מִלְאָךְ מַלְכוּת פָּרֶס. כא לְמַלְאוֹת דָּבָר-יְהוָה בְּפִי יְרֻמְיָהוּ, עַד-רָצְתָה הָאָרֶץ אֶת-שִׁבְתוֹתֶיהָ: כָּל-יְמֵי הַשְּׁמָה שָׁבַתָה, לְמַלְאוֹת שְׁבָעִים שָׁנָה. { ס } כב וּבִשְׁנַת אַחַת, לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרֶס, לְכָלוֹת דָּבָר-יְהוָה, בְּפִי יְרֻמְיָהוּ--הַעֵיר יְהוָה, אֶת-רוּחַ כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ-פָּרֶס, וַיַּעֲבֵר-קוֹל בְּכָל-מַלְכוּתוֹ, וְגַם-בְּמִכְתָּב לְאֹמֶר. { ס } כג כֹּה-אָמַר כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרֶס, כָּל-מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, וְהוּא-פָקַד עָלַי לְבָנוֹת-לוֹ בַּיָּת, בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה: מִי-בְכֶם מִפְּלֶ-עַמוֹ, יְהוָה אֱלֹהֵיו עִמּוֹ--וַיַּעַל

(4) ירמיהו פרק כה

א הַדָּבָר אֲשֶׁר-הִזִּיה עַל-יְרֻמְיָהוּ, עַל-כָּל-עַם יְהוּדָה, בַּשָּׁנָה הַרְבֵּעִית, לִיהוֹיָקִים בֶּן-יֹאשִׁיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה: הִיא, הַשָּׁנָה הָרְאשֹׁנִית, לְנְבוּכַדְרֶאצַּר, מֶלֶךְ בָּבֶל. ב אֲשֶׁר דָּבָר יְרֻמְיָהוּ הִגִּידָה, עַל-כָּל-עַם יְהוּדָה, וְאֵל כָּל-יִשְׂרָאֵל וְרוּשָׁלַם, לֵאמֹר. ג מִן-שִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה לִיאֲשִׁיָהוּ בֶן-אֲמוּן מֶלֶךְ יְהוּדָה וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה, זֶה שִׁלְשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה הִזִּיה דָּבָר-יְהוָה, אֵלַי; וְאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם אֲשֶׁכֶם וְדַבֵּר, וְלֹא שְׁמַעְתֶּם. ח לָכוֹ, כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: יַעֲזֹ, אֲשֶׁר לֹא-שְׁמַעְתֶּם אֶת-דְּבָרֵי. ט הִנְנִי שֹׁלַח וְלִקְחֹתִי אֶת-כָּל-מִשְׁפָּחוֹת צִפּוֹן נְאֻם-יְהוָה, וְאֶל-נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ-בָּבֶל עַבְדִי, וְהִבְאִיתִים עַל-הָאָרֶץ הַזֹּאת וְעַל-יִשְׂרָאֵל, וְעַל כָּל-הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה סָבִיב; וְהַחְרַמְתִּים--וְשַׁמְתִּים לְשָׁמָה וְלְשָׂרְקָה, וְלַחֲרֹבוֹת עוֹלָם. י וְהִאֲבִדְתִי מֵהֶם, קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל שִׁמְחָה, קוֹל חֲתָן, וְקוֹל כְּלֶה--קוֹל רְחִים, וְאוֹר נֵר. יא וְהִיָּתָה כָּל-הָאָרֶץ הַזֹּאת, לְחֶרֶב לְשָׁמָה; וְעַבְדוֹ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה, אֶת-מֶלֶךְ בָּבֶל--שְׁבָעִים שָׁנָה. יב וְהִזִּיה כְּמַלְאוֹת שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקַד עַל-מֶלֶךְ-בָּבֶל וְעַל-הַגּוֹי הַהוּא נְאֻם-יְהוָה, אֶת-עוֹנָם--וְעַל-אָרֶץ פְּשָׁדִים; וְשַׁמְתִי אֹתוֹ, לְשַׁמְמוֹת עוֹלָם.

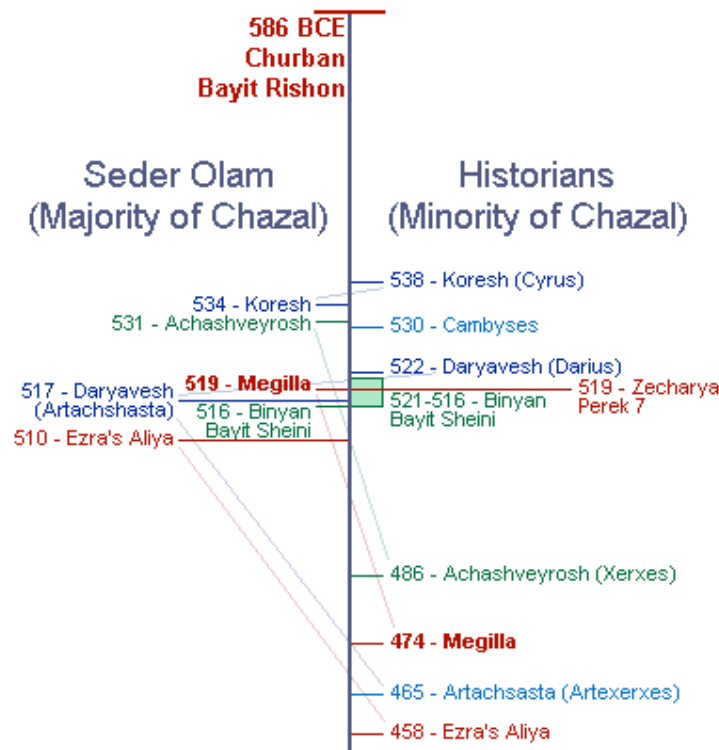
Cyrus Cylinder

The Cyrus Cylinder, obverse and reverse sides

[When ... Mar]duk, king of the whole of heaven and earth, the who, in his, lays waste his
the gods who lived therein, and made permanent sanctuaries for them. I collected together all of their people and returned them to their settlements,
and the gods of the land of Sumer and Akkad which Nabonidus – to the fury of the lord of the gods – had brought into Shuanna, at the command of Marduk, the great lord,
I returned them unharmed to their cells, in the sanctuaries that make them happy. May all the gods that I returned to their sanctuaries,
every day before Bel and Nabu, ask for a long life for me, and mention my good deeds, and say to Marduk, my lord, this: “Cyrus, the king who fears you, and Cambyses his son,

may they be the provisioners of our shrines until distant (?) days, and the population of Babylon call blessings on my kingship. I have enabled all the lands to live in peace.

Yerushalayim or Shushan: Jews in Diaspora (II)

(5) ספר דברי הימים א פרק כט

א ויאמר דָּוִד הַמֶּלֶךְ לְכָל-הַקְּהֵל, שְׁלֹמֹה בְּנִי אֶחָד בְּחַר-בוּ אֱלֹהִים נֶגֶד וְרָךְ; וְהַמְלֵאכָה גְדוּלָּה--כִּי לֹא לְאָדָם הַבְּיָרָה, כִּי לַיהוָה אֱלֹהִים יֵט וְלִשְׁלֹמֹה בְּנִי, תֵּן לִבָּב שְׁלֹם, לְשִׁמּוֹר מִצּוֹתָיִךְ, עֲדוֹתָיִךְ וְחֻקֶּיִךְ; וְלַעֲשׂוֹת הַכֵּל, וְלִבְנוֹת הַבְּיָרָה אֲשֶׁר-הִכִּינוּתִי

(6) ספר יחזקאל פרק מ

יח וְהִרְצַפָּה אֶל-כְּתוֹף הַשְּׁעָרִים, לַעֲמֹת אַרְבַּע הַשְּׁעָרִים--הִרְצַפָּה, הַתְּחִתּוֹנָה. יט וַיִּמָּד רַחֵב מִלְּפָנֵי הַשַּׁעַר הַתְּחִתּוֹנָה לְפָנֵי הַחָצֵר הַפְּנִימִי, מִחוּץ--מֵאָה אַמָּה: הַקְּדִים, וְהַצְּפוֹן. כ וְהַשַּׁעַר, אֲשֶׁר פָּנָיו דָּרָךְ הַצְּפוֹן, לְחָצֵר, הַחִיצוֹנָה--מִדָּד אַרְבּוֹ, וְרַחְבּוֹ

חצר פנימית = קדש קדשים
חצר חיצונה = קדש
שער בית המלך = עזרה

(7) ספר שמות פרק כח

א וְאֵתָה הַקָּרֵב אֶלֶיךָ אֶת-אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֶת-בָּנָיו אִתּוֹ, מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל--לְכַהֵנוּ-לִי: אַהֲרֹן--נָדָב וָאִבִּיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר, בְּנֵי אַהֲרֹן. ב וְעָשִׂיתָ בְּגָדֵי-קֹדֶשׁ, לְאַהֲרֹן אַחִיךָ, לְכַבֹּד, וּלְתִפְאַרֶת. ג וְאֵתָה, תִּדְבַר אֶל-כָּל-חַכְמֵי-לֵב, אֲשֶׁר מִלְּאֵתֶיךָ, רוּחַ חָכְמָה; וַעֲשׂוּ אֶת-בְּגָדֵי אַהֲרֹן, לְקֹדֶשׁ--לְכַהֵנוּ-לִי. ד וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ, חֹשֶׁן וְאֶפֻּד וּמַעֲיֵל, וְכֹתֶנֶת תְּשֻׁבָּץ, מִצְנֶפֶת וְאַבְגָּט; וַעֲשׂוּ בְּגָדֵי-קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אַחִיךָ, וּלְבָנָיו--לְכַהֵנוּ-לִי. ה וְהֵם יִקְחוּ אֶת-הַזָּהָב, וְאֶת-הַתְּכֵלֶת וְאֶת-הָאַרְגָּמָן, וְאֶת-תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי, וְאֶת-הַשֵּׁשׁ

8) ספר חגי פרק ב

שימו-נא לבבכם, מן-היום הזה ומעלה; מיום עשרים וארבעה לתשיעי, למן-היום אשר-יסד היכל-יהוה-- שימו לבבכם

9) ספר זכריה פרק ח

כ כה אמר, יהוה צבאות: עד אשר יבאו עמים, וישבי ערים רבות. כא והלכו יושבי אחת אל-אחת לאמר, נלכה הלוד לחלות את-פני יהוה, ולבקש, את-יהוה צבאות; אלכה, גם-אני. כב ויבאו עמים רבים וגוים עצומים, לבקש את-יהוה צבאות בירושלם, ולחלות, את-פני יהוה. { ס } כג כה-אמר, יהוה צבאות, בימים ההמה, אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשנות הגוים; והחזיקו בכנף איש יהודי לאמר, נלכה עמכם--כי שפמענו, אלהים עמכם

10) ספר ישעיהו פרק לט

א בעת ההיא שלח מרדך בלאדן בן-בלאדן מלך-בבל, ספרים ומנחה--אל-חזקיהו; וישמע, כי חלה ויחזק

11) ספר יחזקאל פרק ד

ד ואתה שכב על-צדך השמאלי, ושמת את-עון בית-ישראל עליו: מספר הימים אשר תשכב עליו, תשא את-עונם. ה ואני, נתתי לך את-שני עונם, למספר ימים, שלש-מאות ותשעים יום; ונשאת, עון בית-ישראל. ו וכלית את-אלה, ושכבת על-צדך הימני (הימני) שנית, ונשאת, את-עון בית-יהודה--ארבעים יום, יום לשנה יום לשנה נתתיו לך

12) ספר זכריה פרק ח

א ויהי דבר-יהוה צבאות, לאמר. ב כה אמר יהוה צבאות, קנאתי לציון קנאה גדולה; וחמה גדולה, קנאתי לה. ג כה, אמר יהוה, שבתני אל-ציון, ושכנתי בתוך ירושלם; ונקראה ירושלם עיר האמת, והר-יהוה צבאות הר הקדש. { ס } ד כה אמר, יהוה צבאות, עד ישבו זקנים וזקנות, ברחבות ירושלם; ואיש משענתו בידו, מרב ימים. ה ורחבות העיר ימלאו, ילדים וילדות, משחקים, ברחבתיה. { ס } ו כה אמר, יהוה צבאות, כי יפלא בעיני שארית העם הזה, בימים ההם--גם-בעיני, יפלא, נאם, יהוה צבאות. { פ } ז כה אמר יהוה צבאות, הנני מושיע את-עמי מארץ מזרח, ומארץ, מבוא השמש. ח והבאתי אתם, ושכנו בתוך ירושלם; והיו-לי לעם, ואני אהיה להם לאלהים--באמת, ובצדקה. { ס } ט כה-אמר, יהוה צבאות, תחזקנה ידיכם, השמעים בימים האלה את הדברים האלה--מפי, הנביאים, אשר ביום יסד בית-יהוה צבאות החיכל, להבנות. י כי, לפני הימים ההם, שכר האדם לא נהיה, ושכר הבמה איננה; וליוצא ולבא אין-שלום מן-הצר, ואשלח את-כל-האדם איש ברעהו. יא ועתה, לא כמים הראשנים אני, לשארית, העם הזה--נאם, יהוה צבאות. יב כי-זרע השלום, הגפן תתן פריה והארץ תתן את-ביולה, והשמים, יתנו טלם; והנחלתי, את-שארית העם הזה--את-כל-אלה. יג והיה כאשר הייתם קללה בגוים, בית יהודה ובית ישראל--כן אושיע אתכם, והייתם ברכה: אל-תיראו, תחזקנה ידיכם. { ס } יד כי כה אמר, יהוה צבאות, כאשר זממתי להרע לכם בהקצף אבתיכם אתי, אמר יהוה צבאות; ולא, נחמתי. טו פן שבתני זממתי בימים האלה, להיטיב את-ירושלם ואת-בית יהודה: אל-תיראו. טז אלה הדברים, אשר תעשו: **דברו אמת, איש את-רעהו--אמת ומשפט שלום**, שפטו בשעריכם. יז ואיש את-רעהו, אל-תחשבו בלבבכם, ושבעת שקר, אל-תאמרו: כי את-כל-אלה אשר שנאתי, נאם-יהוה. { ס } יח ויהי דבר-יהוה צבאות, אלי לאמר. יט כה-אמר יהוה צבאות, צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית-יהודה לששון ולשמחה, ולמעדים, טובים; והאמת והשלום, אהבו

13) אבן עזרא על מגילת אסתר פרק ט פסוק ל

וטעם אמת - שהם חייבים לשמור הפורים כאשר קבלו על נפשם והעד על זה הפי שהוא אמת ומאמר אסתר קיים דברי הפורים והנה לא נתקיים על יד מרדכי לבדו עד שכתבה אסתר וטעם קיימו על נפשם ועל זרעם דברי הצומות על דעת רבים על יום תענית אסתר, והמכחישים אמרו כי על שלשה ימים שהתענו בניסן הכתוב מדבר וכל ישראל ראויין להתענות כן תמיד ולפי דעתי שחכמינו ז"ל קבעו התענית יום הפחד וטעם דברי הצומות על הזכרים בספר זכריה שהן בתמוז ואב ותשרי וטבת והטעם כי קיימו היהודים על נפשם לשמור בימי הפורים כאשר קיימו על נפשם ועל זרעם להתענות בימי אבלם כאשר הובקעה העיר ונשרף הבית כי הנביא לא ציום שיתענו כאשר אפרש במקומו ואנחנו חייבים שלא נשיג גבול ראשוני

Why Satire? (III)

14) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יב עמוד א

שאלו תלמידי את רבי שמעון בן יוחאי: מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה? אמר להם: אמרו אתם! - אמרו לו: **מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע**. - אם כן שבשושן יהרגו, שבכל העולם כולו אל יהרגו! - אמרו לו: אמור אתה! - אמר להם: **מפני שהשתחוו לצלם**. - אמרו לו: וכי משוא פנים יש

בדבר? - אמר להם: הם לא עשו אלא לפנים - אף הקדוש ברוך הוא לא עשה עמהן אלא לפנים, והיינו דכתיב כי לא ענה מלבו

15) תלמוד ירושלמי מגילה א:ה

ר' יוחנן אמר 'הנביאים והכתובים עתידין ליבטל וחמשת ספרי תורה אינן עתידין ליבטל', רשב"ל אמר אף מגילת אסתר והלכות אינן עתידין ליבטל

16) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יד עמוד א

ויסר המלך את טבעתו אמר רבי אבא בר כהנא: גדולה הסרת טבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להן לישראל, שכולן לא החזירום למוטב, ואילו הסרת הטבעת החזירתן למוטב

17) Sefer HaKuzari (II.24):

"Had the entire nation enthusiastically answered the divine call to return to the Land, the idyllic prophecies of the return to Zion would have been fulfilled and the Sh'china would have returned. In reality, however, only a small portion returned. The majority remained in Bavel, willfully accepting the exile, as they did not wish to leave their homes and businesses etc..."

18) תלמוד ירושלמי מגילה א:ה

ר' יוחנן אמר 'הנביאים והכתובים עתידין ליבטל וחמשת ספרי תורה אינן עתידין ליבטל', רשב"ל אמר אף מגילת אסתר והלכות אינן עתידין ליבטל

☺ *פורים שמח*